

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

Татарстан Республикасы Жир кодексына үзгәрешләр кертү турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2026 елның 22 июлендә
кабул ителде

1 статья

Татарстан Республикасы Жир кодексына (2005 елның 18 гыйнварындагы 4-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә) (Татарстан Дәүләт Советы Жыйелма басмасы, 1998, № 8 (II өлеш); 2005, № 1 (I өлеш), № 12 (I өлеш); 2006, № 7 (I өлеш); 2007, № 1 (I өлеш), № 4; 2008, № 5 (I өлеш); 2009, № 7 – 8 (III өлеш); 2010, № 11; 2011, № 11 (I өлеш); 2012, № 3, № 5 (I өлеш); 2013, № 1; 2014, № 3, № 5, № 6 (II өлеш), № 7, № 12 (II өлеш); 2015, № 7 (I өлеш), № 10 (I өлеш); 2016, № 5; Татарстан Республикасы законнар жыйелмасы, 2016, № 40 (I өлеш); 2017, № 41 (I өлеш), № 52 (I өлеш), № 76 (I өлеш); 2018, № 1 (I өлеш), № 22 (I өлеш), № 78 (I өлеш); 2019, № 2 (I өлеш), № 60 (I өлеш); 2020, № 77 (I өлеш); 2021, № 1 (I өлеш), № 20 (I өлеш), № 29 (I өлеш), № 57 (I өлеш), № 77 (I өлеш), № 93 (I өлеш); 2022, № 3 (I өлеш), № 17 (I өлеш), № 57 (I өлеш), № 77 (I өлеш), № 83 (I өлеш); 2023, № 11 (I өлеш), № 27 (I өлеш), № 56 (I өлеш), № 73 (I өлеш), № 86 (I өлеш), № 92 (I өлеш), № 95 (I өлеш); 2024, № 45 (I өлеш), № 56 (I өлеш); 2025, № 1 (I өлеш), № 18 (I өлеш), № 49 (I өлеш), № 75 (I өлеш), № 85 (I өлеш); 2026, № 2 (I өлеш), № 16 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләргә кертергә:

1) 32 статьяга түбәндәге эчтәлекле 9 пункт өстәргә:

«9. Дәүләт милке чикләнмәгән жир кишәрлекләре һәм муниципаль милектәге жир кишәрлекләре индивидуаль торак төзелешен гамәлгә ашыру, шәхси ярдәмче хужалык алып бару (йорт яны жир кишәрлегә), үз ихтияжлары өчен бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгыльләнү өчен әлеге Кодекстың 32³ статьясында билгеләнгән тәртиптә жир кишәрлеген бирү турында гариза биргән көнгә кадәр биш ел дәвамында Татарстан Республикасы территориясендә даими яшәүче, Россия Федерациясә дәүләт бүләкләү системасын камилләштерүнең кайбер мәсьәләләре турында Россия Федерациясә Президенты указы нигезендә «Герой ана» исеменә

лаек булган хатын-кызларга (алга таба – «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызлар) милеккә түләүсез бирелә.»;

2) түбәндәге эчтәлекле 32³ статья өстәргә:

«32³ статья. «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызларга жир кишәрлекләрен милеккә түләүсез бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеген милеккә түләүсез алу максатларында «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кыз жир кишәрлеген бирү турында гариза белән үзе даими яши торган территория кергән муниципаль берәмлекнең вәкаләтле жирле үзидарә органына мөрәжәгать итә.

2. Жир кишәрлеген бирү турында гаризада «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), яшәү урыны, почта адресы, элемтә өчен телефон номеры һәм (яисә) электрон почта адресы, шулай ук жир кишәрлегеннән файдалануның максаты күрсәтелә.

3. Жир кишәрлеген бирү турында гариза белән бергә түбәндәгеләр тапшырыла:

1) мөрәжәгать итүченең паспорты;

2) «Герой ана» исеме бирелүне раслый торган документ;

3) мөрәжәгать итүченең жир кишәрлеген бирү турында гариза биргән көнгә кадәр биш ел дәвамында Татарстан Республикасы территориясендә даими яшәвен билгеләү турында суд карары (мөрәжәгать итүченең паспортында жир кишәрлеген бирү турында гариза биргән көнгә кадәр биш ел дәвамында Татарстан Республикасы территориясендә яшәү урыны буенча теркәлү турында тамга булмаган очракта);

4) мөрәжәгать итүче вәкиленең вәкаләтләрен раслый торган документ (вәкил мөрәжәгать иткән очракта).

4. Вәкаләтле жирле үзидарә органы жир кишәрлекләрен милеккә түләүсез бирү максатларында «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызларның исәбен (алга таба – исәп) алып баруны гамәлгә ашыра.

5. Исәпкә кую турында яисә баш тарту өчен нигез күрсәтелгән исәпкә куюдан баш тарту турында карар вәкаләтле жирле үзидарә органы тарафыннан жир кишәрлеген бирү турында гариза теркәлгән көннән алып 20 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

6. Исәпкә куюдан баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) әлеге статьяның 3 пунктында күрсәтелгән документлар тапшырылмау;

2) тапшырылган документларда жир кишәрлеген әлеге Кодекстың 32 статьясындагы 9 пункты нигезендә милеккә түләүсез бирү хокукын раслый торган белешмәләрнең булмавы.

7. Исәпкә кую яисә исәпкә куюдан баш тарту турында карар «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызга кабул ителгән көннән алып жиде көн эчендә тапшырылуы турында хәбәр ителә торган заказлы хат белән җибәрелә йә аңа имза куйдырып тапшырыла.

8. Исәпкә кую турында карар кабул ителгән очракта, «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кыз турында белешмәләр «Герой ана» исеменә лаек булган, жир

кишәрлеген милеккә түләүсез алу хокукына ия хатын-кызларны исәпкә алу реестрына кертелә, андагы чират жир кишәрлеген бирү турында гариза бирелү датасы һәм вакыты буенча билгеләнә.

9. «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызларга жир кишәрлекләре бирү чират тәртибендә гамәлгә ашырыла.

10. Жир кишәрлекләре шәһәр торак пунктлары чикләрендә кимендә 0,08 гектар һәм авыл торак пунктлары чикләрендә һәм башка категориядәге жирләрдә кимендә 0,25 гектар күләмендә бирелә.

11. Жирле үзидарә органнары жир кишәрлекләрен бирү нормаларын жир кишәрлекләрененң жир законнары нигезендә билгеләнгән максималь чик күләмнәренә ярашлы рәвештә билгелиләр.

12. Вәкаләтле жирле үзидарә органы исәпкә куелган вакыттан алып 30 көн эчендә «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызга жир кишәрлеген бирү турында гаризада күрсәтелгән файдалану максатына туры килә торган жир кишәрлеген тәкъдим итә.

13. Жир кишәрлеген сайлау, жир кишәрлеген сайлаудан баш тарту «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кыз һәм вәкаләтле жирле үзидарә органы вәкиле тарафыннан имзалана торган акт белән рәсмиләштерелә.

14. Жир кишәрлеген сайлау актында жир кишәрлегененң кадастр номеры күрсәтелә, ә жир кишәрлеге «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кыз сайлаган вакытка төзелмәгән очракта, төзелергә тиешле жир кишәрлегененң урнашу урыны тасвирламасы күрсәтелә.

15. «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кыз сайлаган вакытка жир кишәрлеге төзелмәгән очракта, вәкаләтле жирле үзидарә органы жир кишәрлеген сайлау акты нигезендә тиешле жир кишәрлеген төзүне гамәлгә ашыра һәм аны дөүләт кадастр исәбенә алуны законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашыруны тәъмин итә.

16. «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кыз жир кишәрлеген сайлаудан баш тарткан очракта, вәкаләтле жирле үзидарә органы жир кишәрлеген сайлаудан баш тарту турындагы акт имзаланган көннән алып 30 көн эчендә «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызга бүтән жир кишәрлеген тәкъдим итә, ләкин ике тапкырдан да күбрәк түгел.

17. Жир кишәрлеген бирү турында вәкаләтле жирле үзидарә органы карары, «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кыз тарафыннан сайланган вакытка жир кишәрлеге төзелгән очракта, жир кишәрлеген сайлау акты имзаланган вакыттан алып 14 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә яисә, жир кишәрлеге «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кыз тарафыннан сайланган вакытка төзелмәгән очракта, жир кишәрлеген дөүләт кадастр исәбенә алуны гамәлгә ашырган вакыттан алып 14 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

18. Исәптән төшерү һәм жир кишәрлеген бирүдән баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) Россия Федерациясе Жир кодексының 39¹⁹ статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очраклардан тыш, дөүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлеген Россия Федерациясе Жир кодексының 39⁵ статьясындагы 6 һәм 7 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча бер тапкыр милеккә түләүсез бирү

хокукының «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кыз тарафыннан гамәлгә ашырылуы;

2) «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кыз тарафыннан аны исәптән төшерү турында гариза тапшырылуы;

3) «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызның Татарстан Республикасыннан читкә даими яшәү урынына китүе;

4) документларда күрсәтелгән һәм исәпкә кую турында карар кабул итү өчен нигез булган белешмәләргә туры килми торган белешмәләр ачыклану;

5) Россия Федерациясе гражданлыгы туктатылу;

6) «Герой ана» исеменнән мәхрүм ителү;

7) «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызның жир кишәрлеген сайлаудан өч тапкыр баш тартуы.

19. Исәптән төшерү һәм жир кишәрлеген бирүдән баш тарту өчен нигезнең булуы ачыкланган очракта, вәкаләтле жирле үзидарә органы исәптән төшерү һәм жир кишәрлеген бирүдән баш тарту турында карар нигез ачыкланган көннән алып 10 көннән дә соңга калмыйча кабул итә.

20. Исәптән төшерү һәм жир кишәрлеген бирүдән баш тарту турында карар «Герой ана» исеменә лаек булган хатын-кызга кабул ителгән көненнән алып жиде көн эчендә тапшырылуы турында хәбәр ителә торган заказлы хат белән жибәрелә йә аңа имза куйдырып тапшырыла.».

2 статья

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Рәисе

Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2026 ел, 25 июль
№ 52-ТРЗ